

Bassist Jonas Hellborg over Ginger Baker 'Ginger speelde geen normale ritmes'

Dit jaar kwam het album *The Concert Of Europe* van bassist Jonas Hellborg uit. Ondanks de naam is het geen livealbum – daarover straks meer – maar je hoort Hellborg, toetsenist Bernie Worrell en drummer Ginger Baker op de top van hun kunnen. We spraken in Mannheim met Jonas over de bijzondere plaat die eind jaren tachtig al werd opgenomen, maar al die tijd op de plank bleef liggen.

door Chris Dekker

'Ik was op tour in Amerika en ik raakte in gesprek met bassist en producer Bill Laswell. Hij produceerde op dat moment het album *Album* van Public Image Limited, oftewel PIL. Hij vroeg me mee te spelen op het album en Ginger was de drummer. Ik was meteen geïntrigeerd door zijn speelwijze en ik vroeg hem om zijn adresgegevens. Hij was min of meer met pensioen qua live spelen, hij woonde in Toscane en hield zich bezig met schilderen en olijven verbouwen. Toen ik met John McLaughlin in Italië speelde, heb ik Ginger gebeld. We hadden meteen een goede klik en zo begon het. Ik deed diverse tours met Bernie Worrell op toetsen, soms Jens Johansson, maar ik heb ook duotours gedaan met Ginger.'

Het moet persoonlijk klikken, maar hoe was dat muzikaal?

'Dat werkte vanaf het eerste moment. Ginger speelde geen normale ritmes, patronen of grooves, maar echt muzikale frases. Als ik iets speelde, antwoordde hij. De bassist speelt vaak strak op de bassdrum, maar dit was compleet anders. We speelden echt samen. Hij maakte patronen die geen echte ritmes met zijn bassdrum hadden en ik speelde daaromheen. We hadden lol, we lockten met elkaar en we hadden een bepaalde manier waarop we muzikaal communiceerden.'

Ik kan me voorstellen dat je op je tenen moet lopen. Dat je constant op je hoede moet zijn.

'Precies! Wat interessant is, is dat je op zijn hihat kon vertrouwen. Dat was als een metronoom. Wat hij ook speelde, zelfs vreemde, complexe Afrikaanse ritmes met veranderende maatsoorten: die hihat was er altijd. Als je in de war dreigde te raken, kon je terugvallen op die hi-hat.'

Heb je van hem geleerd?

'Jazeker, maar ik kan je niet precies in intellectuele termen vertellen wat. We speelden lang samen en het was een ontwikkeling voor ons beiden. Ginger was in die tijd helemaal niet populair. Al die technische monsters kwamen op en mensen zeiden dat hij passé was. Maar hij had dieptes en dimensies die anderen niet hadden. Hij had een bepaalde schoonheid en muzikaliteit in zijn spel. De hele Cream-revival moest nog komen en op dat moment was hij geen naam.'

Ginger heeft de reputatie niet de makkelijkste te zijn.

'Daar ben ik het niet mee eens, want hij was een van de leukste personen. Hij is zeer aardig, maar wel sarcastisch en confronterend.'

En dat past wel bij jou; jij bent Mr. Sarcastic...

'Ha, ja dat klopt denk ik wel. Ginger stond voor zichzelf op, maar hij was nooit boosaardig. Hij kwam van uit een hardwerkende *working class*-familie uit Londen en hij laat zich niet in de maling nemen. Iedereen kent die trailer van de documentaire dat hij die cameraman had geslagen. Weet je waarom? Hij zei iets vreselijks beledigend tegen zijn vrouw. Ik wil niet eens herhalen wat. Hij werd furieus en hij had gelijk.'

Laten we geweld niet vergoelijken maar het is te begrijpen.

'Inderdaad. Mijn vrouw Ana was mee op tour in 2010 en die vond hem ook een leuke "grumpy old man".'

Ana Patan, Jonas' vrouw en begenadigd zangeres-gitariste breekt in: 'Ginger test mensen. Soms zijn mensen verlegen, zenuwachtig of bang en hij wil kijken hoe normaal en relaxt je bent. Je moet door zijn test heen. Beroemde mensen gebruiken dat wel vaker als schild. Als je dat aankan ben je meteen goede vrienden.'

Jonas: 'Ik vond hem ook altijd zeer grappig.'

Ana: 'Het eerste wat hij zei was: "Ben jij de verloofde van Jonas? Gecondoleerd." Die humor moet je aankunnen.'

Bernie Worrell lijkt de vreemde eend in de bijt.

'Hij is erg belangrijk en hij was zeer invloedrijk en hij speelde al op mijn eerste groepsplaat die ik midden jaren tachtig in New York opnam. Hij was de funk-icoon, de man van Funkadelic en Parliament, maar hij had ook net de concertfilm *Stop Making Sense* met Talking Heads gedaan. Hij was klassiek geschoold en hij had zeer goede oren. Wat jij speelde, speelde hij terug. Zijn ritmegevoel was uniek voor toetsenisten en hij raakte nooit in de war door de rare drums. Hij speelde meer in composities en niet als een jazzpianist die af en toe solo's speelt. Hij speelde arrangementen, melodieën, akkoorden of hij pikte iets op dat ik speelde om daarop verder te gaan. Er zit veel humor in de muziek!'

"The Concert Of Europe" klinkt als een titel voor een live plaat, maar dat is niet zo.

'Het is inderdaad een studio-opname. Concert of Europe was in de negentiende eeuw een politieke unie tussen onder meer Pruisen, het Verenigd Koninkrijk, Rusland en Oostenrijk, naar aanleiding van wat Napoleon had veroorzaakt. Je kunt het vergelijken met de VN of de EU. Concert is een oud woord voor overeenkomst en ik vond het wel een leuke woordgrap. We kwamen in '87 samen naar Londen voor een optreden op een jazz festival. Engineer Tim Hunt werkte daar in een studio en we besloten drie dagen op te nemen. Het was heel vrij, heel experimenteel, terwijl het in die tijd juist de mode was om alles groots te maken en plat te produceren. Het was niet van die tijd, we brachten het dus niet uit, maar het is een geweldige opname.'

Was het helemaal geïmproviseerd of waren er ideeën?

'Ik had wat composities, ideeën en kleine stukjes, maar het was verder heel vrij. Het waren wel mijn composities, het was mijn initiatief en ze speelden met mij. Het klinkt heel raar, maar destijds was ik de grote naam. Inmiddels zijn zij de grote namen en overschaduwden ze me helemaal, haha!'

Was het te vergelijken met wat jullie live deden?

'Ja, het was hetzelfde, Het is eigenlijk een documentatie van wat we live deden. Wat ik bijzonder en uniek vind is dat je Ginger nooit zo hoort spelen. Nooit. Bij Cream of Blind Faith was hij zijn versie van een rockdrummer, met jazzplaten probeerde hij de beste jazzdrummer te zijn en met zijn Afrikaanse albums probeerde hij Afrikaans te zijn. Op dit album hoor je zijn natuurlijke manier van spelen. De manier waarop hij thuis speelde. Eigenlijk kwamen al zijn stijlen en zijn fascinatie voor Afrikaanse ritmes bij elkaar, met zijn jazzgevoel en het tomspel uit de rock 'n roll. Daarnaast heeft de engineer zijn geluid geweldig op tape weten te krijgen. Niet te geproduceerd, maar zoals je het hoorde als je in die ruimte stond. Heel natuurlijk.'

We kunnen dus stellen dat dit de ultieme Ginger Baker-plaat is?

'Dat is zeker zo.'

Was het altijd al het idee om het ooit uit te brengen of herontdekte je zelf de tapes?

'Ik heb in Parijs, de VS en Duitsland gewoond en veel van mijn spullen waren in containers opgeslagen. Toen ik in 2017 naar Zweden terugverhuisde, begon in al mijn spullen te checken en te organiseren en daar zaten veel 24-track tapes bij. Ik luisterde deze, ik realiseerde me hoe goed het was en dat het al eerder uitgebracht had moeten worden. Het waren de ruwe opnames, dus ik heb alles in mijn analoge studio gemixt en gemasterd vanaf de mastertapes.'

Ligt er meer op de plank?

'Ik heb enorm veel liggen, ook van recentere tijd. Uitbrengen op Spotify dekt de kosten niet, dus we brengen het nu uit op cd. Als we dit album verkopen, kunnen we meer uitbrengen, wellicht ook op vinyl.'

Jonas sluit af: 'Het was een goede en blije tijd. Ginger was een expert in oude Engelse music hall songs en hij had een enorme bibliotheek aan nummers. Na het eten speelde hij dan halfdronken met lepels op tafel en hij zong rare vaudeville-nummers. Ik heb daar wat opnames van. Zo is er het nummer *Halibut*, dat ging over de dingen die hij onderweg meemaakte. Het had uiteindelijk twintig coupletten. Hij was geweldig met woorden, een poëet en die song komt ooit uit. Er zijn wat liveversies op YouTube te vinden.'

Was hij een goede zanger?

'Hij kon dit soort muziek briljant brengen. Hij zou er zo mee kunnen optreden. Niet dat hij zo'n mooie stem had, maar wel geweldig voor komedie!'